

Zaangażowanie samorządów dużych miast w rozwój III sektora

Na obszarze Polski w roku 2023 było zarejestrowanych ok 148 tysięcy stowarzyszeń i 34 tysiące fundacji.¹ Są to główne formy działalności III sektora. Duża część z nich, determinująca, skupiona jest na działalności lokalnej, zwykle funkcjonującej w obrębie jednostki samorządu terytorialnego, na obszarze którego jest zarejestrowana.

Działalność III sektora jest niezbędna do budowania społeczeństwa obywatelskiego, i choć z definicji, społeczeństwo obywatelskie jest samoorganizujące się i działające niezależnie od instytucji państwowych², w tym samorządowych, to jednak istotnym elementem jest synergia i współpraca pomiędzy tymi podmiotami. Organizacje pozarządowe, w tym wspomniane wyżej stowarzyszenia i fundacje, ruchy miejskie, są fundamentem prawidłowego rozwoju dojrzałego i świadomego społeczeństwa, samorządy natomiast powinny wspierać organizacje pozarządowe zarówno finansowo – poprzez granty i dotacje na działania społeczne, ale także poprzez niższe stawki czynszu najmu lokalu, promocję wydarzeń, udostępnianie bezpłatnych przestrzeni reklamowych, przyjmowanie opinii i wniosków z pracy społeczników zrzeszonych w danych organizacjach – ruchach miejskich.

Jak polskie miasta wspierają rozwój społeczeństwa obywatelskiego poprzez rozwój organizacji pozarządowych?

Liczba fundacji, stowarzyszeń organizacji społecznych na 1000 mieszkańców wg GUS						
	2014	2019	2020	2021	2022	2023
Warszawa	7,1	7,8	7,75	8,1	8,6	9,0
Poznań	5,9	7,1	7,1	7,4	7,7	8,1
Kraków	4,9	5,8	5,8	6,0	6,4	6,7
Wrocław	5,0	5,9	5,7	5,9	6,2	6,5
Łódź	3,8	4,3	4,3	4,5	4,7	4,9

*źródło: poznan.badam.pl

¹ Dane GUS za rok 2023

² [Co to jest organizacja pozarządowa \(NGO\)?](#). fakty.ngo.pl. [dostęp 2024-06-26].

Jak przedstawia powyższa tabela, z badań GUSu wynika, że ilość organizacji pozarządowych, w dużych miastach, z roku na rok wzrasta. Rośnie także liczba organizacji pozarządowych, które coraz częściej korzystają ze środków publicznych, profesjonalizują się i potrafią przedstawić ciekawą formę współpracy mieszkańcom czy władzom gminy, w której prowadzą działalność. Borykają się jednak z nadmierną biurokracją i formalnymi wymogami grantodawców a także kapitałem ludzkim – zwykle lokalne organizacje pozarządowe opierają się głównie na działalności i zaangażowaniu kilku osób przez co spada ich aktywność. Z pewnością należy popracować nad jakością współpracy miast polskich z organizacjami III sektora, jednostki samorządu terytorialnego powinny przykładać większą wagę do głosu społeczeństwa, często wyrażanego poprzez organizacje pozarządowe, które realizują potrzeby i wypełniają luki działań w dziedzinach i zakresach, w których samorządy nie docierają.

Istotnym elementem wsparcia samorządu jest także utworzenie biura, jednostki dedykowanej stowarzyszeniom, fundacjom i innym podmiotom trzeciego sektora, w którym będzie możliwe uzyskanie komplementarnej informacji na temat wsparcia dotacyjnego, lokalowego, promocyjnego czy także wsparcia w zakresie pokonywania barier biurokratycznych. W miastach powstają komórki wspierające NGO, ale zwykle nie jest to obsługa kompleksowa a przedstawiciele organizacji odsyłani są do poszczególnych wydziałów.

W Warszawie działają:³

Centrum Komunikacji Społecznej (CKS), które koordynuje działania związane z konsultacjami społecznymi i współpracą z NGO

Biuro Pomocy i Projektów Społecznych, które zajmuje się przyznawaniem dotacji oraz wsparciem projektów społecznych

Biuro Kultury, które odpowiada za współpracę z organizacjami działającymi w obszarze kultury

³ <https://um.warszawa.pl/waw/ngo>

KIPR

W Poznaniu funkcjonują:⁴

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Poznania, który koordynuje działania związane z pomocą społeczną, zdrowiem i współpracą z organizacjami pozarządowymi

Centrum Inicjatyw Lokalnych, które oferuje wsparcie merytoryczne i infrastrukturę dla NGO

Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, które wspiera organizacje pozarządowe w realizacji projektów rewitalizacyjnych i rozwojowych

Poznańskie Centrum NGO, które prowadzą organizacje pozarządowe i pomoc mogą tam znaleźć inne podmioty III sektora

W Krakowie również działają trzy wydziały, do których NGOsy mogą zwrócić się o wsparcie:⁵

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Urzędu Miasta Krakowa, który koordynuje działania związane z pomocą społeczną, zdrowiem i współpracą z organizacjami pozarządowymi

Centrum Obywatelskie, które oferuje wsparcie merytoryczne i infrastrukturę dla NGO

Biuro Miejskiego Ośrodka Wspierania Inicjatyw Społecznych (MOWIS), które wspiera organizacje pozarządowe w realizacji projektów społecznych i edukacyjnych

We Wrocławiu wsparcie dla NGO jest najbardziej komplementarne i ujęte w dwóch jednostkach:⁶

⁴ <https://www.poznan.pl/ngo/>

⁵ <https://www.bip.krakow.pl>

⁶ <https://wro-ngo.pl/strategia/>

KIPR

Wydział Partycypacji Społecznej Urzędu Miasta Wrocławia, który koordynuje współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz prowadzi działania związane z konsultacjami społecznymi

Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych SEKTOR 3, który oferuje kompleksowe wsparcie merytoryczne i infrastrukturalne dla NGO

W Łodzi natomiast działają:⁷

Biuro Aktywności Społecznej Urzędu Miasta Łodzi, które koordynuje działania związane z pomocą społeczną, zdrowiem i współpracą z organizacjami pozarządowymi

Centrum OPUS, które oferuje wsparcie merytoryczne i infrastrukturę dla NGO

Wydział Kultury Urzędu Miasta Łodzi, który wspiera organizacje działające w obszarze kultury

Wszystkie miasta przeznaczają w swoim budżecie środki na dotacje i granty dla trzeciego sektora, w różnym stopniu wspierają organizacje pozarządowo lokalowo – wszystkie miasta deklarują preferencyjne ceny dla organizacji pozarządowych najmu lokali miejskich, jednak procedura i koszty adaptacji (często zniszczonych) lokali, powoduje, że nie zawsze jest to oferta atrakcyjna dla organizacji.

Głównymi obszarami wymagającymi poprawy we współpracy samorząd – organizacje trzeciego sektora to przejrzystość konkursów grantowych i dotacyjnych, kompleksowe wsparcie fundacji, stowarzyszeń i innych ruchów społecznych w jednej komórce miejskiej, prostsze zasady najmu lokali komunalnych na rzecz organizacji pozarządowych, spójna promocja ważniejszych wydarzeń organizacji, które poproszą o wsparcie. Trzeba jednak także przyznać, że dzięki prężnie działającym organizacjom trzeciego sektora, sytuacja NGO-sów na przestrzeni lat poprawiła się, a samorządy otwierają się na współpracę z nimi angażując coraz większe środki na wsparcie samych organizacji i ich przedsięwzięć.

⁷ <https://uml.lodz.pl/decydujemy/wspieramy/ngo/>